

Regional grundsyn för totalförsvaret i Örebro län

Länsstyrelsen
Örebro län

Framtagen i samverkan med Militärregion Väst.

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Titel: Regional grundsyn för totalförsvaret i Örebro län

Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län

Författare: Annica Hjalmarsson, Anton Landenmark, Tiina Johansson och Ulrika Kjellström

Kontaktperson: Beredskapsdirektör och handläggare inom civilt försvar

Diarienummer: 457-1802-2018

Publikationsnummer: 2017:35

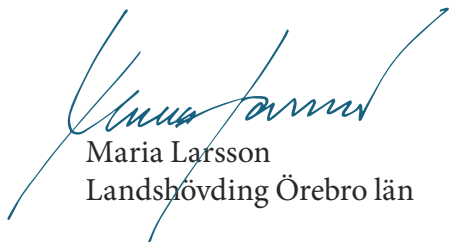
Tryck: 2018, DanagårdsLitho, Ödeshög

Vår gemensamma grundsyn för totalförsvaret i Örebro län

I syfte att säkerställa största möjliga försvarseffekt, så har denna regionala grundsyn tagits fram. Den ska fungera som underlag för beredskapsförberedelserna i Örebro län samt utgöra riktlinjer för prioritering av resurser. Vid höjd beredskap ska grundsynen vara det styrande dokumentet för ledning av respektive aktörs verksamhet.

Den regionala grundsynen har tagits fram av Länsstyrelsen i Örebro län i samverkan med Militärregion Väst. Länsstyrelsen är den högsta civila totalförsvarsmyndighet på regional nivå och Militärregion Väst utgör Försvarsmakten på regional nivå. Grundsynen bygger på 2015 års försvarsbeslut¹, nationell grundsyn² samt den högre regionala grundsynen³.

Denna regionala grundsyn för totalförsvaret i Örebro län gäller från och med den 4 april 2018. Tidigare gällande gemensam grundsyn daterad 1 oktober 1998 med diarienummer 74-06791-98 upphävs i samband med antagandet av denna.

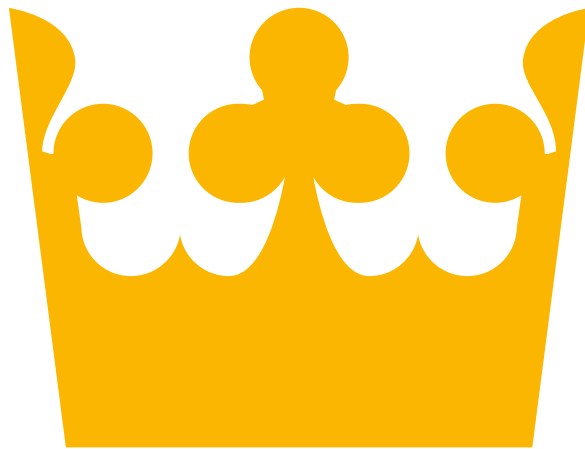
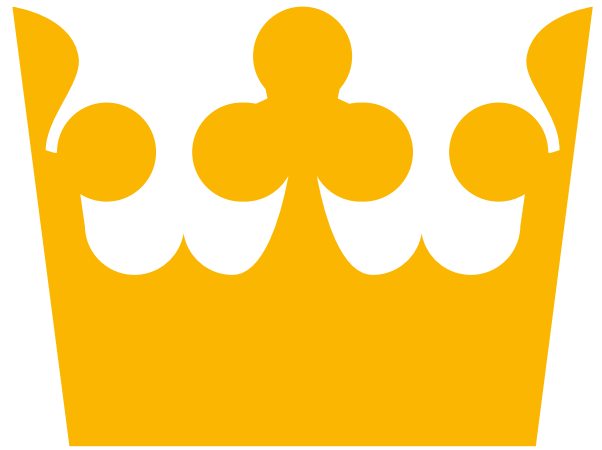
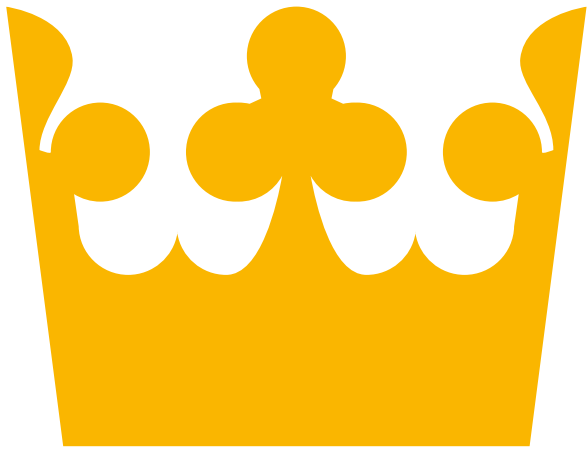

Maria Larsson
Landsövding Örebro län

Peter Hederstedt
Chef Militärregion Väst

-
1. Regeringskansliets webbplats. (2015). *Försvarspolitisk inriktning Sveriges försvar 2016–2020*.
 2. Myndighetens för samhällsskydd- och beredskaps webbplats. (2016). *Sverige kommer att möta utmaningarna*.
 3. Länsstyrelsen Örebro's webbplats. (2017). *Totalförsvaret i Halland, Värmland, Västra Götaland, Örebro län och Militärregion Väst Högre regional grundsyn 2017–2020*.

Innehåll

Planeringsförutsättningar.....	7
Aktörernas ansvar och uppgifter	8
Säkerhetspolitiskt läge och hotbild	13
Angreppshot mot Sverige och länet	14
Totalförsvarsgeografi	14
Övergripande inriktning och prioritering för länets arbete med totalförsvaret... 15	
Inriktning för totalförsvaret	15
Beredskapsförberedelser i Örebro län	19
Ledning och samordning.....	20
Befolkningsskydd och räddningstjänst.....	22
Hälso- och sjukvård	24
Psykologiskt försvar och information.....	26
Ordning och säkerhet.....	27
Transport och logistik.....	28
Samhällets produktion och distribution	29
Försvarsvilja och folkförankring	34
Referenser.....	36
Definitioner	38

Planeringsförutsättningar

Denna regionala grundsyn för totalförsvaret i Örebro län bygger framför allt på den nationella grundsynen⁴ och den högre regionala grundsynen⁵. Dessa dokument, tillsammans med övriga nationella styrningar och inriktningar utgör grund för:

- Fredstida försvarsförberedelser.
- Ledning och samordning av totalförsvaret under höjd beredskap och i krig.
- Självständigt handlande i situationer under höjd beredskap eller krigsfara då Länsstyrelsens eller Militärregion Västs beslut eller direktiv inte har tagits emot alternativt inte kan avvaktas.
- Utbildning och övning.

Denna regionala grundsyn för totalförsvaret i Örebro län

- ska fungera som underlag för samtliga aktörers beredskapsförberedelser i Örebro län
- ska utgöra riktlinjer för prioritering av resurser
- är i samband med höjd beredskap det styrande dokumentet för ledning av respektive aktörs verksamhet.

Den regionala grundsynen beskriver övergripande det säkerhetspolitiska läget, övergripande inriktning och prioritering, beredskapsförberedelser samt aktörernas ansvar och uppdrag.

Planering för totalförsvaret är en angelägenhet för alla aktörer i samhället med utgångspunkt i ansvarsprincipen, vilket innebär att samtliga aktörer på regional och lokal nivå omfattas av den regionala grundsynen. Samtliga aktörer ska genomföra egna analyser för att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas i syfte att säkra robusthet i samhällsviktiga system samt säkerställa totalförsvarsförmågan.

4. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats. (2016). *Sverige kommer att möta utmaningarna*.

5. Länsstyrelsen Örebros webbplats. (2017). *Totalförsvaret i Halland, Värmland, Västra Götaland, Örebro län och Militärregion Väst Högre regional grundsyn 2017–2020*.

Aktörernas ansvar och uppgifter

Militärregion Väst (MR V)

Huvuduppgiften för MR V är att leda markterritoriell verksamhet, samverka med regionala och lokala aktörer, leda den militära säkerhets- och underrättelsetjänsten, hemvärns- och insatsförband inom regionen samt att stödja högre chef med försvarsplanering. MR V ska också samordna Försvarsmaktens bevakning, skydd, transport- och trafiktjänst i området.

Länsstyrelsen i Örebro län

Huvuduppgiften för länsstyrelsen som högsta civila totalförsvarsmyndighet på regional nivå är att leda, samordna och inrikta den civila delen av totalförsvaret inom länet. Länsstyrelsen ska också verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.

Länsstyrelsen kommer vid en händelse initialt att prioritera verksamheter som gynnar en snabb och säker mobilisering.

Länets kommuner

Huvuduppgift för länets kommuner är att säkerställa ett fungerande befolkningsskydd, kommunalteknisk försörjning samt att bedriva räddningstjänst. Mer specifikt kan detta innebära uppgifter enligt nedan:

- Varning till allmänheten
- Utrymning och inrymning
- Tillhandhållande och iordningsställande av skyddsrum
- Mörkläggnings
- Räddning och sjukvård
- Brandsläckning
- Upptäckande och utmärkande av farliga områden
- Sanering och andra skyddsåtgärder
- Förläggning och bespisning av nödställda
- Brådskande hjälp med återställande och upprätthållande av ordning i drabbade områden

- Brådskande återställande i funktionsdugligt skick av oumbärliga allmänna anläggningar
- Brådskande begravningshjälp
- Hjälp med bevarande av egendom av väsentlig betydelse för befolkningens överlevnad
- Kompletterande verksamhet som är nödvändig för fullgörandet av någon av ovanstående uppgifter.⁶

Kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av det civila samhället på lokal nivå i samverkan med utpekade militära förband. I ett senare skede kan dessa utgöras av hemvärnsförband samt lokalt stationerade förband.

Region Örebro län

Regionstyrelsen ansvarar för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt den övriga verksamhet för det civila försvaret som Region Örebro län ska bedriva. Deras huvuduppgift är att bedriva ändamålsenlig sjukvård.

Bevakningsansvariga myndigheter

Utpekade statliga myndigheter ska minska sårbarheten i samhället och utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer och inför och vid höjd beredskap. Dessa benämns bevakningsansvariga myndigheter⁷:

• Affärsverket svenska kraftnät	• Migrationsverket	• Statens energimyndighet
• Elsäkerhetsverket	• Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	• Statens jordbruksverk
• Finansinspektionen	• Pensionsmyndigheten	• Statens veterinärmedicinska anstalt
• Folkhälsomyndigheten	• Polismyndigheten	• Strålsäkerhetsmyndigheten
• Försäkringskassan	• Post- och telestyrelsen	• Säkerhetspolisen
• Kustbevakningen	• Riksgäldskontoret	• Trafikverket
• Livsmedelsverket	• Sjöfartsverket	• Transportstyrelsen
• Luftfartsverket	• Skatteverket	• Tullverket
• Länsstyrelserna	• Socialstyrelsen	

6. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) webbplats (2015). *FOI Memo 5551*.

7. Notisums webbplats. (2017). *Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap*.

Myndigheterna har ett särskilt ansvar att planera för att anpassa verksamheten till en förändrad säkerhetspolitisk situation, utbilda och öva personal om detta inte kan anstå till en skärpt säkerhetspolitisk situation samt anskaffa de förnödenheter och utrustning som krävs för att myndigheten ska klara sina uppgifter under höjd beredskap. Under höjd beredskap ska myndigheterna inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret.⁸

Frivilliga försvarsorganisationer

Frivilliga försvarsorganisationer ska främja totalförsvaret och uppgifterna som omfattar försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga för uppgifter inom totalförsvaret⁹. Den frivilliga försvarsverksamheten har en viktig roll när det gäller att rekrytera, utbilda och öva kompetens som behövs inom befolkningsskyddet.

Frivilliga försvarsorganisationer ska involveras i planering och utförande i den utsträckning som krävs för att respektive aktör ska kunna fullgöra sitt ansvar. Av dessa är nio så kallade avtalsorganisationer som bland annat utbildar och rekryterar för befattningar i krigsorganisationen. Exempel på detta är specialister till hemvärdet.

Det finns 18 frivilliga försvarsorganisationerna enligt Förordning (1994:524). Fetmarkerade organisationer är avtalsorganisationer.

- Frivilliga automobilkårernas riksförbund (FAK)
- **Frivilliga flygkåren (FFK)**
- **Frivilliga motorcykelkårernas riksförbund (FMCK)**
- **Frivilliga radioorganisationen (FRO)**
- **Flygvapenfrivilligas riksförbund (FVRF)**
- Försvarets personaltjänstförbund (FPF)
- Insatsingenjörernas riksförbund (IIR)
- **Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK)**
- **Sjövärnskårens riksförbund (SVK RF)**
- Svenska blå stjärnan (SBS)
- **Svenska brukshundklubben (SBK)**
- Svenska fallskärmsförbundet (SFF)
- **Svenska försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)**
- Svenska pistolskytteförbundet (SPSF)
- Svenska röda korset (SRK)
- Svenska skyttesportförbundet (SvSF)
- **Sveriges bilkårers riksförbund (Bilkåren)**
- Sveriges civilförsvarsförbund (SCF)

8. Notisums webbplats. (2017). *Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.*

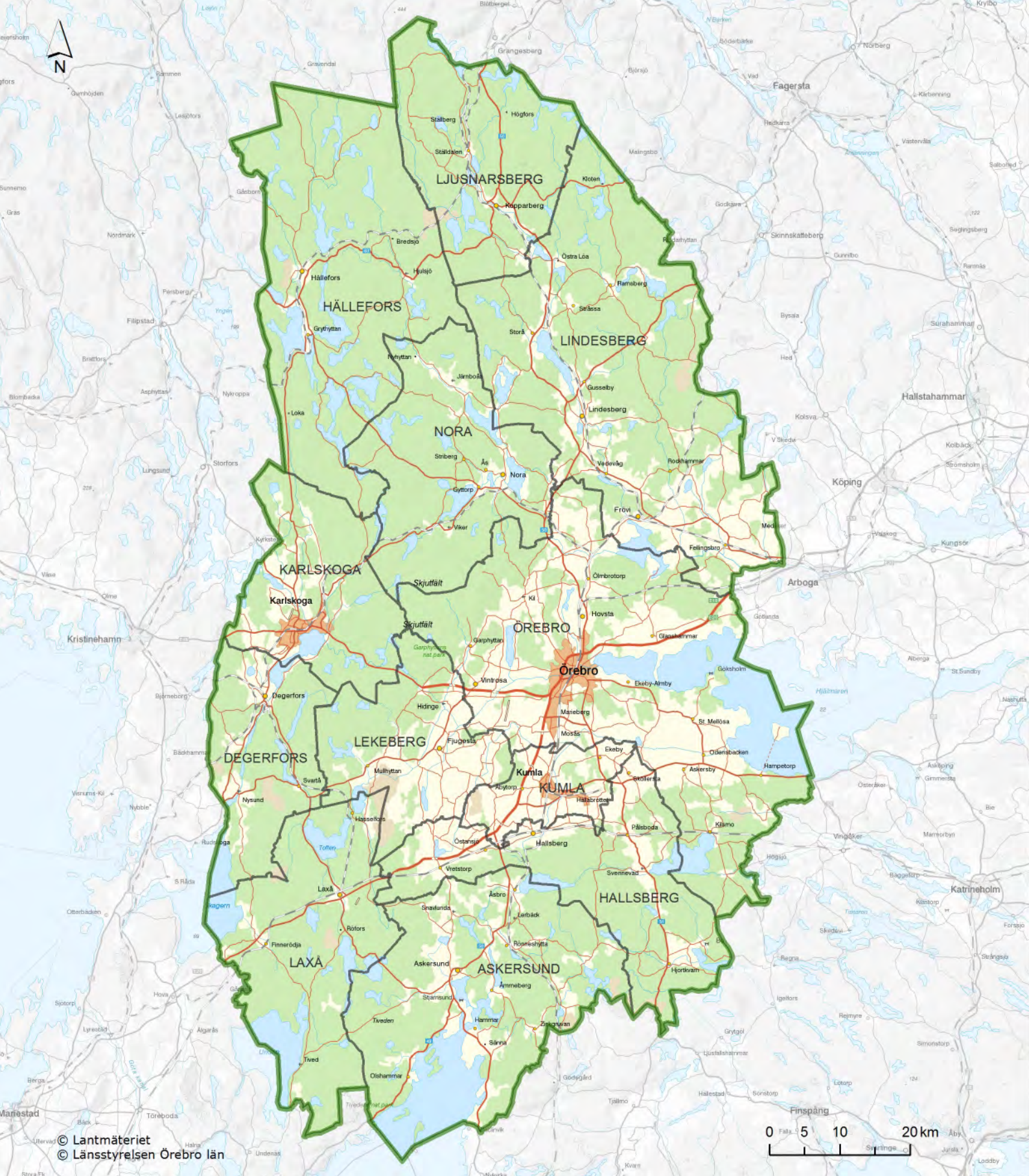
9. Notisums webbplats. (2010). *Förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet.*

Näringslivet

Näringslivet utför en stor del av den samhällsviktiga verksamhet som bedrivs inom exempelvis energiförsörjning, livsmedelsförsörjning, transporter, hälso- och sjukvård samt kommunal service. Näringslivet utgör därmed en viktig del av totalförsvaret. Det finns lagstadgade krav på näringslivet att delta i totalförvarsplaneringen, till exempel är företag skyldiga att bidra med de uppgifter om sin verksamhet som en myndighet kan behöva för sin planering¹⁰.

Samtliga ovan beskrivna aktörer har fler detaljerade uppgifter att utföra. Dessa redovisas under rubriken Beredskapsförberedelser i Örebro län på sidan 19.

10. Notisums webbplats. (2009). *Lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförvarsplaneringen.*

LJUSNARSBERG

HÄLLEFORS

LINDEBERG

NORA

KARLSKOGA

ÖREBRO

LEKEBERG

KUMLA

HALLSBERG

DEGERFORS

LAXÅ

ASKERSUND

Säkerhetspolitiskt läge och hotbild

Nationella säkerhetsstrategin slår fast att:

”Målen för vår säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, liksom samhällets funktionalitet, samt förmågan att upprätthålla grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. En förutsättning för att kunna uppnå dessa mål är att vårt lands politiska oberoende och självständighet säkras samt att vår territoriella integritet kan upprätthållas.”¹¹

Den säkerhetspolitiska situationen i Europa och i vårt närområde har försämrats. Det går inte att idag förutse militära konflikter i vårt närområde som skulle påverka endast ett land. Ett enskilt militärt väpnat angrepp direkt mot Sverige är fortsatt osannolikt. Kriser eller incidenter som även inbegriper militära maktmedel kan dock uppstå och militära angreppshot kan likväl aldrig uteslutas. Rysslands aggression mot Ukraina visar på att risken för väpnade angrepp har ökat, även i vårt närområde.

Ett väpnat angrepp mot Sverige är det allvarligaste hotet mot landets säkerhet och ska därmed vara styrande för totalförsvarsplaneringen i Örebro län. Det råder stor osäkerhet kring utvecklingen i vår omvärld och det är därför viktigt att totalförsvaret utvecklas mot en ökad förmåga till flexibilitet och anpassning. Ett robust totalförsvaret sänker samhällets sårbarhet och verkar därmed avhållande på en angripare.

En angripare kan använda fjärrstridsmedel såsom till exempel bombflyg och kryssningsrobotar, vilket innebär att även civilbefolkningen i alla delar av landet kan drabbas. Markstrider som bryter ut i tätortsområden har inga tydliga frontlinjer, vilket innebär en hög risk för att civilbefolkning finns kvar inne i stridsområdet. Markstrider kan ske i en miljö där hus rasat samman och bränder brutit ut samt att telekommunikation och eldistribution är kraftigt nedsatt.

Betydelsen av andra maktmedel än de konventionella militära medlen har ökat. Andra strategiska medel och instrument så som diplomatiska, ekonomiska, psykologiska och politiska har fått större betydelse. Ett framtida krig kan därför inte isoleras till enskilda arenor eller vapensystem utan kommer att kännetecknas av en operativ helhet.

Sårbarheten i dagens globala IT-system är, och kommer inom överskådlig tid att vara, en av våra mest komplexa utmaningar. Operationer i cybermiljö har utvecklats till att vara ett separat hot såväl som ett av flera militära maktmedel. Antagonistiska IT-angrepp från

11. Regeringskansliets webbplats. (2017). *Nationell säkerhetsstrategi*.

statliga eller statsstödda aktörer kan riktas mot vitala delar i samhällets funktionalitet, till exempel elförsörjning, telekommunikation och ledningsfunktioner. Konsekvenserna kan medföra spridningseffekter för samhällsviktig verksamhet i flera sektorer.

Fientlig insats av biologiska, kemiska samt nukleära stridsmedel kan inte uteslutas.

Angreppshot mot Sverige och länet

När syftet är att åstadkomma kaos, bryta den svenska försvarsviljan och skapa ledningsmässig handlingsförlamning kan ett angrepp vara överraskande med ett snabbt och intensivt förlopp. Angriparen är beredd att i detta läge ta omfattande risker för att lyckas med sitt angrepp.

Primärmålen¹² vid ett strategiskt överfall kan vara:

- Viktiga lednings- och underrättelsefunktioner
- Nyckelpersoner
- Viktiga kommunikationssystem
- Viktiga totalförsvarsfunktioner
- Infallsportar och befolkningscentra.

Totalförsvarsgeografi

Örebro län är knutpunkt för transporter och har även andra samhällsviktiga anläggningar inom prioriterade samhällsfunktioner, främst för ledning, sjukvård, elförsörjning och telekommunikation. Det är därför särskilt viktigt med ett försvar av länet.

Länets infrastruktur påverkar Försvarsmaktens insatser, såsom militär transportplanläggning. E18 binder samman Stockholm och Oslo genom Svealand i öst-västlig riktning samt att E20 binder samman Norrland och Götaland i nord-sydlig riktning. Möjligheterna att i ett krigsläge hålla dessa vägar öppna är viktigt både för försvarsförmågan och för försörjningstryggheten i stort.

12. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI:s) webbplats. (2014). *FOI Memo 5089*.

Övergripande inriktning och prioritering för länets arbete med totalförsvaret

Den samlade civila och militära förmågan är grunden för landets möjligheter att stå emot ett väpnat angrepp och ska fungera som en tröskeeffekt för aggression från främmande makt. Detta ställer stora krav på samordningen av totalförsvaret i länet för att kunna bidra till landets motståndskraft. För att uppnå förväntad effekt behöver denna samordning vara etablerad redan i fredstid i form av gemensam planeringsinriktning, prioriteringar samt genom utbildning och övning. Då planering för totalförsvaret är en angelägenhet för alla aktörer i samhället krävs det att samtliga aktörer genomför egen analys i syfte att identifiera sitt ansvar och sina uppdrag.

Den nationella grundsynen fastställer att utgångspunkten för den nationella totalförsvarsplaneringen och i synnerhet för planeringen av det civila försvaret är Totalförsvarets forskningsinstitutets (FOI) beskrivning av hot- och riskbilden, typfall fyra. Typfall fyra innebär angrepp som omfattar landstigning och luftlandsättning mot både civil- och militärstrategiskt viktiga områden i Sverige i kombination med hybridkrigföring.¹³

Övriga fyra typfall berör beredskapsmobilisering och transport till utgångsområden, angrepp med fjärrstridsmedel med mera, huvudsakligen mot civila mål samt angrepp med fjärrstridsmedel med mera, huvudsakligen mot militära mål, en utdragen och eskalerande gräzonsproblematik.¹⁴

Inriktning för totalförsvaret

Grunden för totalförsvarets robusthet finns i det fredstida samhället genom den insats- och katastrofberedskap som finns inom räddningstjänst, polis och sjukvård samt de driftsäkerhetsåtgärder som vidtas inom el- och telekommunikation. Hög prioritet måste därför läggas vid samhällets robusthet. Det är därför viktigt att totalförsvarets behov beaktas i all samhällsplanering. Fortifikatoriskt skydd, personalplanering och förberedelser för skydd och bevakning är åtgärder som är viktiga för att upprätthålla verksamhetens förmåga under höjd beredskap och krig.

13. Totalförsvarets forskningsinstitutets (FOI:s) webbplats. (2014). *FOI Memo 5089*.

14. *Ibid.*

Förberedelser för verksamhet och samordning under höjd beredskap ska genomföras i fredstid. Ett ömsesidigt stöd mellan det militära och civila försvaret ska utgöra grunden för planering av totalförsvaret inför och under höjd beredskap.

Elektromagnetisk puls (EMP), kemiska, biologiska och nukleära stridsmedel kan inte uteslutas vid ett angrepp och ska därför beaktas i totalförvarsplanering. Länets regionalt särskilt samhällsviktiga verksamheter ska ha förmåga att kunna verka även efter sådana angrepp. Vilka dessa verksamheter är beslutas av Länsstyrelsen. Beredskapen för detta ska vara särskilt hög hos sjukvård, räddningstjänst och polis.

Den administrativa beredskapen ska vara mycket god och beredskapsplaneringen ska ha en hög grad av autonomt handlande. Delegering av rätten att fatta beslut bör därför vara förberedd så långt det är möjligt. Ledning ska kunna ske kontinuerligt, flexibelt, säkert och med hög uthållighet. Detta ställer krav på erforderligt skydd, robusta och säkra kommunikationssystem, säkerställd elförsörjning samt personalplanering genom krigsplacering. Enligt gällande författningar har länsstyrelsen rätt att fatta beslut som annars regeringen fattar, om förbindelsen med rikets ledning är bruten.

Allmänhetens och myndigheternas behov av information och kommunikation ska tillgodoses genom ett flexibelt nyttjande av samtliga resurser och kanaler. Kommunikationsåtgärder för att upprätthålla befolkningens motståndsvilja ska prioriteras.

För befolkningen är det livsavgörande att ha tillgång till el, vatten och värme. Av den anledningen ska kontinuitet inom kommunal teknisk försörjning uppmärksammas. Åtgärder för anskaffning av reservanordningar ska prioriteras. Respektive aktör ska ha den kontinuitetsplanering som krävs för att uppfylla sitt uppdrag även under höjd beredskap.¹⁵

Skydd för befolkningen ska prioriteras före utrymning. Det är av den anledningen viktigt att befintliga skyddsrum underhålls. Utrymning ska dock, under vissa förutsättningar, kunna genomföras. Länet ska ha en beredskap för att ta emot utrymmande personer från stridspåverkade områden. Dessa personer ska inkvarteras och ges tillgång till grundläggande behov, så som mat och vatten, husrum och värme.

Krigsförband i länet och omkringliggande områden ska ha en hög förmåga att tidigt mobilisera, samordna ytövervakning mellan krigsförband samt att samband med Polismyndigheten ska säkerställas. Lokal militär chef utses vid höjd beredskap, vilket

15. MSB:s webbplats. (2017). *Kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.*

innebär att varje kommun ska ha en militär samverkanspart. Det innebär dock inte att det nödvändigtvis finns en enskild befattningshavare på plats i kommunen över tiden, utan förberedda samarbeten mellan kommuner är en framgångsfaktor för att möjliggöra en effektiv samverkan.

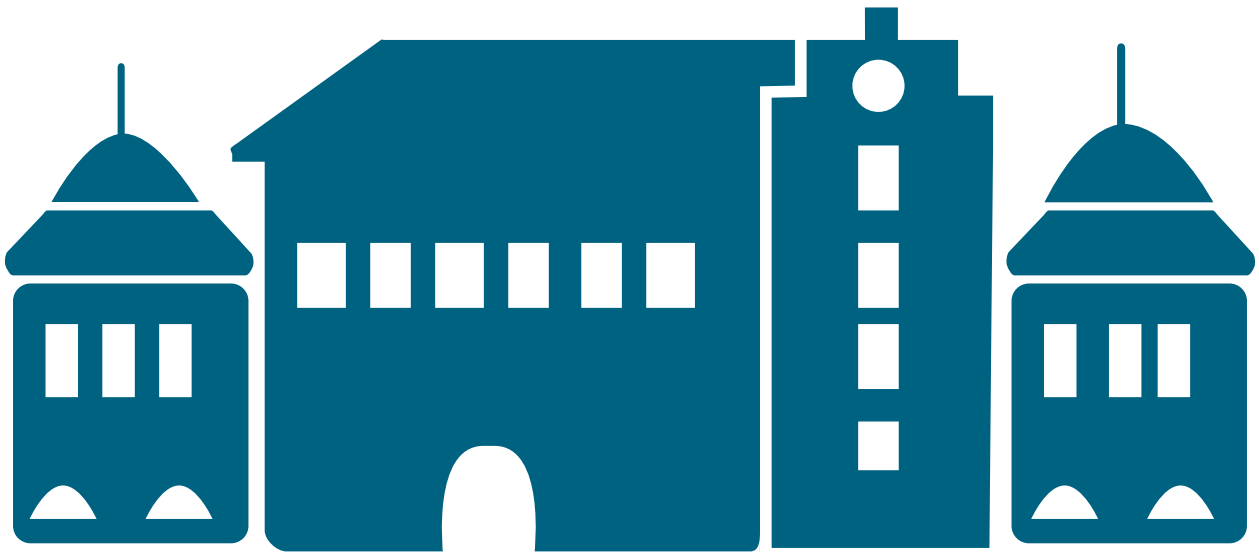
Prioriteringar vid ett väpnat angrepp

För att möta ett väpnat angrepp i enlighet med typfall 4 ska länets aktörer, civila och militära, kraftsamla totalförsvarets resurser inför och under höjd beredskap enligt följande prioritering¹⁶:

1. Stödja mobilisering och koncentrerings av de militära resurserna.
2. Säkerställa egen mobilisering/krigsorganisation.
3. Stödja Försvarsmaktens operativa förmåga och därmed bidra till den militära handlingsfriheten.
4. Skydda civilbefolkningen.
5. Skydda elförsörjning, telekommunikation samt ledningsorgan.
6. Säkerställa militära och civila transportförbindelser genom länet.
7. Bevaka och skydda regionalt särskilt samhällsviktig verksamhet samt skyddsobjekt.
8. Upprätthålla och stärka befolkningens motståndsvilja.
9. Bidra till att användningen och fördelningen av förbrukningsresurser så som drivmedel, livsmedel, läkemedel etc. sker på mest gynnsamma sätt.

Övergripande ansvar	
Utöva sektors- respektive geografiskt områdesansvar inför och under höjd beredskap	Respektive aktör
Kunskap om egen organisations ansvar och uppgifter under höjd beredskap	Respektive aktör
Beakta totalförsvarets krav i all samhällsplanering	Respektive aktör
Kontinuitetsplanering för samhällsviktig verksamhet	Respektive aktör

16. Prioriteringar hämtade från tidigare grundsyner i Örebro och Stockholms län.

Beredskapsförberedelser i Örebro län

Nedan följer en beskrivning av de sju viktigaste sektorerna, nämligen Ledning och samordning, Befolkningsskydd och räddningstjänst, Hälsa- och sjukvård, Psykologiskt försvar och information, Ordning och säkerhet, Transport och logistik samt Samhällets produktion och distribution.

Ledning och samordning

Aktörernas ledning inför och under höjd beredskap ska kunna etableras snabbt. Planering och övning är nödvändiga förutsättningar för att ledningen ska kunna utföras effektivt.

Försvarmakten kommer vid höjd beredskap och krig att ha behov av stöd från det civila samhället. Stödet utgår från de behov som krävs för att möta de militära stridskrafternas krav, med syftet att få ut största möjliga operativa effekt. Detta kräver civil-militär samordning med korta tidsförhållanden och dygnet runt bemanning vilket i sin tur kräver ledning från gemensamma ledningsplatser. En gemensam ledningsplats innebär att delar av till exempel länsstyrelsen finns på samma plats varifrån den militära ledningen utgår. Det är avgörande att det finns beslutsfattare från de delar av det civila samhället som ska kunna ge stöd för att minska ledtider i det snabba förlopp som kännetecknar höjd beredskap och krig.

Ledningssystemet ska kännetecknas av självständigt handlande och flexibilitet. Det är därför viktigt att utgå från fredstida etablerade kontaktnät och delegationer av beslutanderätt. En under normalberedskap etablerad samverkan med kända och övade rutiner samt metoder är en förutsättning för funktionen även under höjd beredskap.

Länsstyrelsen ansvarar för att upprätthålla en sådan lednings- och informationsberedskap att myndigheten inför och under höjd beredskap kan fatta beslut och ge information (inom två timmar) till länets aktörer som har ansvar inom totalförsvaret.

Samordnad civil och militär ledning av totalförsvaret inom länet ska kunna utövas kontinuerligt, även vid angrepp mot ledningssystemet. Strävan ska vara att gemensam och operativ ledning snarast möjligt och senast inom 24 timmar ska kunna utövas från en gemensam ledningsplats.

Ledningsnivåerna skiljer sig åt mellan det civila och militära försvaret då bland annat MR V är på den högre regionala ledningsnivån och länsstyrelserna på den lägre regionala nivån. MR V kan således inte upprätta en gemensam ledningsplats med respektive länsstyrelse, utan samordnar ledningen till en plats i regionen. Härutöver kan samverkanspersoner utbytas mellan MR V och andra aktörer.

Ansvar för arbete inom ledning och samordning	
Snabb etablering av ledning med beslutsfattare tillgänglig	Respektive aktör
Etablera ledningsplats för höjd beredskap	Respektive aktör
Planera alternativ ledningsplats för höjd beredskap	Länsstyrelsen
Planera gemensam civil-militär ledningsplats för höjd beredskap	Länsstyrelsen och Militärregion Väst

Befolkningsskydd och räddningstjänst

Grundprincipen ska vara att uppnå bästa möjliga skydd åt samtliga medborgare.

Befintliga skyddsrum ska underhållas. Det ska även finnas planer för inrättande av skyddade utrymmen i Örebro län. Behovet av skyddade utrymmen bör beaktas vid nybyggnation av bostäder och samhällsviktiga anläggningar. Fysiskt skydd prioriteras före utrymning och i områden med brister på tillgång till skydd ska omflyttning av befolkning prioriteras.

Inrymning eller utrymning på grund av markstrid eller vid hög risk för fjärrbekämpning kunna genomföras snabbt och i direkt samverkan mellan kommun, lokal militär chef och polis. Inflyttningsförbud kan utfärdas av Länsstyrelsen för vissa områden efter samråd med MR V samt berörd kommun.

Räddningstjänsten under höjd beredskap ska bygga på den fredstida organisationen och dimensioneras utifrån typfall 4. De insatstider och övrig beredskap som lagen (2003:778)¹⁷ och förordningen (2003:789)¹⁸ om skydd mot olyckor fastställer ska även gälla under höjd beredskap. Räddningstjänstens utökade uppgifter under höjd beredskap innebär:

- Upptäckande, utmärkning och röjande av farliga områden, till exempel på grund av oexploderad ammunition.
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel.
- Omhändertagande och transport av skadade.

Utomhusalarmering, viktigt meddelande till allmänheten (VMA) ska underhållas vid befintliga platser.

Samtliga kommuner ska ha en beredskap för att kunna stödja annan kommun med resurser. Länet ska kunna bistå med räddningsresurser för insats i annat län enligt särskilt beslut.

17. Notisiums webbplats. (2017). *Lagen om skydd mot olyckor (2003:778)*.

18. Notisiums webbplats. (2016). *Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor*.

Ansvar för arbete inom befolkningskydd och räddningstjänst	
Underhållning av befintliga skyddsrum	Fastighetsägare
Planering för utrymning och inrymning	Kommunerna och Länsstyrelsen
Underhåll av befintliga system för utomhusalarmering	Kommunerna

Hälso- och sjukvård

Civila och militära patienter ska omhändertas utifrån det medicinska vårdbehovet.

Samordning och planering av sjukvårdsresurser inför höjd beredskap genomförs i samverkan mellan MR V och Region Örebro län. MR V lämnar uppgifter om Forsvarsmaktens behov av akut kirurgi utifrån den försvarsplanering som är aktuell.

Region Örebro län bör främst planera för primärkirurgi. Efter särskilt beslut ska sjukvården kunna övergå till sekundärkirurgisk verksamhet.

En målsättning ska vara att förstahandsbehovet av förbrukningsmateriel, motsvarande en veckas behov för primärkirurgi ska lagras vid respektive akutsjukhus i länet. Planeringen ska i första hand inriktas mot effekterna av ett angrepp med konventionella stridsmedel. Dock ska de särskilda behandlings- och vårdbehov som uppstår vid insats av framförallt biologiska och kemiska stridsmedel beaktas. Omhändertagande av personer som kontaminerats med kemiska stridsmedel ska kunna ske vid varje akutsjukhus med två patienter åt gången, dygnet runt. Mobil sanering ska finnas tillgänglig. Samverkan ska ske med MR V avseende hotbild och samordning av civila och militära saneringsresurser.

Kommunerna ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till de som bor i bostäder särskilt inrättade för personer med fysiska, psykiska eller andra nedsättningar. Kommunerna måste även ta ansvar för de patienter som vid en krigssituation eller risk för sådan kommer att skrivas ut från akutsjukhusen. Därför ska den kommunala hälso- och sjukvården planera för en ökad belastning och större vårdbehov, vilket kräver samverkan mellan kommuner och Region Örebro län.

Aktörer med ansvar för miljö- och hälsoskydd samt veterinärtjänst ska inrikta sitt arbete mot att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar. Skydd mot spridning ska i första hand avse vatten- och livsmedelsförsörjning. Risken för sanitära problem vid stora befolkningskoncentrationer och förflyttningar ska särskilt beaktas. MR V deltar i samverkan vid behov.

Region Örebro län ansvarar för det personinriktade smittskyddet medan kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder ansvarar för det objektsinriktade, till exempel storkök och livsmedelsbutiker. Allmänfarliga djursjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur, zoonos, eller från djur till människa, epizooti, ska särskilt observeras.

Länsveterinären leder och samordnar den veterinära verksamheten i länet i samråd med Jordbruksverket. MR V deltar i samverkan vid behov.

Rapportering och sammanställning av sjukdomsfall till smittskyddsläkaren ska bland annat underlätta upptäckt av biologiska stridsmedel. Utrustning och förnödenheter för vattenrening, avloppshantering och laboratorieverksamhet ska säkerställas av ansvarig aktör. MR V deltar i samverkan vid behov.

Ansvar för arbete inom hälso- och sjukvård	
Planering för sjukvård under höjd beredskap	Region Örebro län
Planering för hälso- och sjukvård till personer i kommunala boenden	Kommunerna
Planering för ökad belastning inom den kommunala hälso- och sjukvården	Kommunerna
Bedriva verksamhet för personinriktat smittskydd	Region Örebro län
Bedriva verksamhet för objektsinriktat smittskydd	Kommunerna
Bedriva veterinär verksamhet	Länsstyrelsen

Psykologiskt försvar och information

Det förändrade omvärldsläget aktualiserar behovet av ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden.

Psykologiskt försvar syftar fortsatt till att så långt det är möjligt under störda förhållanden, säkerställa ett öppet och demokratiskt samhälle med åsiktsfrihet och fria medier. Såväl i fred som under höjd beredskap och ytterst i krig bidrar värnandet av dessa grundläggande värden till att öka befolkningens risk- och krismedvetenhet, motståndanda och försvarsvilja. Därmed förbättras samhällets förmåga att stå emot och avvärja påtryckningar från en eventuell motståndare.

Den länsgemensamma totalförsvarsinformationen ska planeras så att informationsarbetet kan genomföras på samma sätt under fredstid samt inför och under höjd beredskap. Alla aktörer har ett ansvar för att kommunicera till allmänheten utifrån sitt geografiska områdesansvar eller sektorsansvar. Länsstyrelsen tillsammans med MR V har dock ett särskilt ansvar för den länsövergripande informationen till allmänheten.

En samordnad kommunikation till allmänhet och media är viktig för aktörernas trovärdighet och för allmänhetens försvarsvilja. Korrekt, snabb och samordnad kriskommunikation stärker samhällets tillförlitlighet och underlättar samarbete genom att förebygga otydligheter, motverka ryktesspridning, propaganda och desinformation.

Målsättningen är att saklig och korrekt information ska kunna nå samtliga länsinvånare utan onödiga dröjsmål.

Ansvar för arbete inom psykologiskt försvar och information

Information till allmänheten	Respektive aktör
Länsgemensam totalförsvarsinformation	Länsstyrelsen och Militärregion Väst
Under höjd beredskap utföra totalförsvarsuppgifter, direkt underställda regering	Sveriges Radio och Sveriges Television

Ordning och säkerhet

Underrättelseinhämtning och bearbetning av underrättelser ska ges hög prioritet redan i fredstid i syfte att upptäcka aktiviteter som kan försämra beredskapen och/eller underminera förtroendet för ansvariga aktörer. Samverkan mellan polisen och MR V ska ske i syfte att motverka sabotage mot framförallt nyckelpersoner, flygfält, el- och telekommunikation samt ledningsorgan.

Bevakning av skyddsobjekt ska i första hand säkerställas av skyddsobjektsägare. Förstärkning av bevakning och skydd av prioriterade objekt ska ske tidigt vid misstanke om subversiv verksamhet. Bevakning och skydd av dessa objekt regleras i särskild plan.

Polisen har förutom sina ordinarie uppdrag också uppgifter vid ledning och övervakning av större transportrörelser, ledning och genomförande av utrymning samt att delta som kombattanter vid väpnat angrepp. Ordningens upprätthållande och trafikreglering är viktiga polisiära uppgifter i samband med totalförsvarets mobilisering. Polisens bevakning ska i första hand inriktas mot rörlig bevakning samt person- och fordonskontroller.

Ansvar för arbete inom ordning och säkerhet	
Övervaka transportrörelser	Polisregion Bergslagen
Utföra trafikreglering	Polisregion Bergslagen
Leda och genomföra utrymning	Polisregion Bergslagen
Bevakning och skydd av prioriterade objekt	Fastighetsägare

Transport och logistik

Följande prioriteringar gäller för transportsektorn inför och under höjd beredskap¹⁹:

1. Mobiliseringstransporter
2. Transporter för Försvarsmakten
3. Transporter för polis, räddningstjänst och sjukvård
4. Utrymningstransporter
5. Transporter av livsmedel och drivmedel
6. Reparations- och bärgningsresurser.

Särskilt viktiga transporter ska kunna genomföras även efter biologiska och kemiska stridshandlingar. Samordnad civil och militär transportledning ska säkerställas och vägtrafikombuden, som utses av länsstyrelsen, ska om möjligt verka från ordinarie arbetsplats. Rälsbunden trafik och busslinjer ska så långt det är möjligt upprätthållas under höjd beredskap och krig.

Trafikverket ansvarar för drift av väg och järnväg i fredstid och under höjd beredskap. De företag som normalt nyttjas för driften ska fortsätta med denna uppgift även under höjd beredskap och krig. Entreprenörer för drift och underhåll av vägnätet och järnvägen ska säkerställas och ges förmåga att fungera även under störda förhållanden.

Planläggning av ersättningsförbindelser ska utföras för användning av såväl militär som civil bromateriel. Vaghållningens resurser ska i första hand kraftsamlas till det prioriterade vägnätet bestående av E18, E20 och riksvägarna 50, 51 och 52. Trafikverkets färjor ska finnas med i denna planering. Kompetens för att leda byggande av ersättningsbroar och reservfärjor ska finnas hos Trafikverket.

Ansvar för arbete inom transport och logistik	
Samordna civil- och militär transportledning	Militärregion Väst, Trafikverket, region öst och kommunerna
Planering för drift av väg och järnväg under höjd beredskap	Trafikverket, region öst
Planering för ersättningsförbindelser	Trafikverket, region öst

19. Prioriteringar hämtade från tidigare grundsyner i Örebro och Stockholms län.

Samhällets produktion och distribution

Samhällets ordinarie produktion och distribution ska så långt det är möjligt bibehållas vid höjd beredskap och krig. Vid ett försämrat omvärldsläge med osäker tillgång och försörjning av importvaror ska försörjningen av rå- och insatsvaror för den krigsviktiga industrin säkerställas. Stödet till Försvarsmakten ska ges särskild prioritet varvid försvarsindustrin blir särskilt viktig att upprätthålla. Utöver Försvarsmakten ska räddningstjänst och hälso- och sjukvård prioriteras. Särskild vikt ska läggas vid service, underhåll och reparationer till totalförsvarets viktiga funktioner.

De verksamheter som är känsliga för störningar i försörjningskedjan ska identifieras redan i fredstid. Risken för biologiska och kemiska stridsmedel ska uppmärksammas.

Undanförsel, det vill säga lagerspridning, av synnerligen viktiga varor för upprätthållandet av försvarsförmågan ska kunna genomföras. Härvid avses i första hand sjukvårdsförnödenheter, reservdelar, vissa bränslen och drivmedel samt elektronik.

Om produktionsanläggningar av strategisk betydelse för totalförsvaret riskerar att hamna inom ett krigsområde ska anläggningen om möjligt försättas i obrukbart skick. Livsmedel, läkemedel och sjukvårdsmaterial får dock inte förstöras. Beslut om förstöring meddelas i fråga om fasta installationer som används huvudsakligen för transportområdet av Försvarsmakten. Beslut om förstöring i övrigt meddelas av Länsstyrelsen. Bevakningsansvariga myndigheter ansvarar för att planläggning av undanförsel och förstöring av egendom som huvudsakligen används inom myndighetens ansvarsområde genomförs.

Engeriförsörjning

Prioriterade totalförsvsverksamheters tillgång till reservkraft ska säkras redan i fredstid. Vid större elbortfall ska följande prioriteras²⁰, i nämnd ordning:

1. Ledningsfunktioner, inklusive tekniskt stöd
2. Sjukvårdsanläggningar
3. Tele-, radio- och tv-anläggningar
4. Kommunalteknisk försörjning. Särskilt viktiga anläggningar för elförsörjningen ska skyddas genom fortifikatoriskt skydd och bevakning. Resurser för reparation av dessa ska prioriteras.

Svenska kraftnät har tillsammans med Länsstyrelsen tagit fram en plan för prioritering av eldistribution vid störningar i elförsörjningen. Möjligheterna att försörja geografiskt avgränsade områden, genom så kallad ö-drift ska utnyttjas.

Försörjning av drivmedel prioriteras²¹ i första hand till:

1. Försvarsmakten
2. Polisen
3. Hälso- och sjukvården
4. Räddningstjänsten
5. El- och telekommunikation
6. Lednings- och informationsfunktioner
7. Övriga samhällsviktiga civila transporter.

Länsstyrelsen och kommunerna ska ha en hög aktualitet på planläggningen för ransonering av bränslen och drivmedel. Ransonering kan komma att införas även i fredstid.

Produktion av värme ska i första hand tillgodose behoven inom hälso- och sjukvården, barn- och äldreomsorgen samt övrig kollektiv verksamhet av stor betydelse för totalförsvaret och därefter allmänhetens behov.

20. Prioriteringar hämtade från tidigare grundersyner i Örebro och Stockholms län.

21. Ibid.

Livsmedelsförsörjning

Initierade och tillämpade processer samt metoder som styr produktion och distribution av förnödenheter ska så långt som möjligt tillämpas även under höjd beredskap och krig. I syfte att värna befolkningen ska strävan vara att tillgodose produktion och distribution av baslivsmedel och viktiga dagligvaror. Vid ett strategiskt överfall beräknas inte försörjningen av livsmedel vara gränssättande, däremot ska försörjningen av dricksvatten prioriteras.

Livsmedelsförsörjningen planeras så att utsedda butiker bemannade med personal fungerar som leveransplatser för livsmedel till militära förband. Dessa principer gäller även butiker av större betydelse för civilbefolkningens livsmedelsförsörjning. Fredstida rutiner för beställning och distribution används så långt det är möjligt. Samordning med Livsmedelsverket och större leverantörer är nödvändig. Behovet av reservfunktioner vid bortfall av el- och telekommunikationer ska beaktas.

Samtliga aktörer i länet ska verka proaktivt för att medborgarna i länet tar ansvar för sin egen beredskap såväl under fredstida samhällsstörningar som under höjd beredskap. Kunskap om individens egna behov, samhällets sårbarheter och ansvarsförhållanden måste öka bland länets invånare.

Dricksvattenförsörjningen tillgodoses genom de ordinarie distributionsnäten för vatten. Behoven av rent vatten för livsmedelsbruk och till sjukvården är särskilt viktigt. Befolkningens behov av vatten ska kunna tillgodoses även då ordinarie distributionssystem är ur funktion.

Telekommunikation

Telekommunikationssystemet ska inriktas och planläggas så att det redan inför höjd beredskap utgör en säker och robust del i ledningssystemet utan omfattande omställning. Alternativa sambandsvägar ska planeras och reservfunktioner ska anskaffas redan i fredstid. Behov av reparationsresurser i form av personal och materiel ska tillgodoses.

Inom telekommunikationerna ska följande prioriteras²², i nämnd ordning:

1. Överföring av information av militär operativ och taktisk ledning, främst ledning av luftförsvaret.
2. Försvarsmaktens telenät.
3. Överföring av information för civil ledning, inklusive SOS-centralen, främst varningsnätet samt ledning av el-, informations- och transportsystem.
4. Övrigt behov av telekommunikation för totalförsvaret.

Personalförsörjning

Det är viktigt att den fredstida personalplanläggningen genomförs så att hög funktionssäkerhet vidmakthålls inom i första hand de vitala funktionerna: elförsörjning, telekommunikation, information och ledning. Därutöver ska personalplanläggning inom sjukvård, kommunal teknisk försörjning och räddningstjänst säkerställas. Planläggningen ska koncentreras till nyckelpersonal. Vilka dessa är avgörs av respektive myndighet/organisation.

De personalbrister som efter genomförd mobilisering och krigsorganisering uppstår ska snabbt åtgärdas efter följande prioritetsordning²³:

1. Akutsjukvård
2. Mobiliseringstransporter
3. Undsättande delar av räddningstjänsten
4. Elförsörjning
5. Telekommunikation
6. Kommunal teknisk försörjning
7. Livsmedelsdistribution.

22. Prioriteringar hämtade från tidigare grundersyner i Örebro och Stockholms län.

23. Ibid.

Frivilligorganisationernas resurser ska tillvaratas.

Personal som är verksam inom polis, räddningstjänst och sjukvården ska i regel inte krigsplaceras inom Försvarmakten. Totalförsvarsnyttan ska vara vägledande vid krigsplacering.

Ansvar för arbete inom samhällets produktion och distribution	
Planering för undanförelse och förstörelse	Länsstyrelsen
Planering för ransonering	Länsstyrelsen och kommunerna
Nödvattenplan	Kommunerna och Region Örebro län
Plan för distribution av dricksvatten	Kommunerna
Krigsplacering av nödvändig personal	Respektive aktör

Försvarsvilja och folkförankring

Hela det svenska samhället har en roll att spela i totalförsvaret. Folkförankringen av totalförsvaret har en avgörande betydelse för försvarsviljan och ytterst för Sveriges försvarsförmåga. Folkförankring uppnås i första hand genom delaktighet och engagemang bland befolkningen. Folkförankring bygger bland annat på att det finns kunskap och förståelse för samhällets och totalförsvarets behov vid kriser och krig. Informationsspridning om totalförsvaret är en viktig uppgift för alla totalförsvarets aktörer. Det är också en viktig del av de frivilliga försvarsorganisationernas funktion. Folkförankring förutsätter också att människor, utöver sin ordinarie sysselsättning, intresserar sig för och direkt engagerar sig i totalförsvarets verksamhet. Totalförsvarets aktörer behöver också planlägga för att möta ett ökat intresse och frivillighet som kan uppstå vid höjd beredskap.

Folkrätt

Sverige har genom ratificering av 1977 års tilläggsprotokoll I och II och 1949 års Genèvekonventioner²⁴ åtagit sig att sprida information och kunskap om konventionernas innehåll till berörda inom totalförsvaret och till allmänheten. Enligt bestämmelserna i totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)²⁵ som gäller för myndigheter under regeringen ska bevakningsansvariga myndigheter, däribland Länsstyrelsen se till att personalen får en tillfredsställande utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet. Vid Länsstyrelsen i Örebro län finns det två folkrättsrådgivare, som är jurister och med utbildning för uppgiften. Aktörer i länet ska ha kunskap om folkrättsliga frågor så att dessa vägs in i bedömningar och beslut. Exempel på personer som i första hand bör ha sådana kunskaper är beslutsfattare, jurister, kommunikatörer med flera. Om angriparen lyckas ockupera del av kommunernas geografiska områden ska nedanstående inriktning gälla.

- Motståndet ska fortsätta med alla medel och i alla former som folkrätten tillåter.
- Militära enheter som avskurits eller kvarlämnats ska fortsätta motståndet. Totalförsvarets civila delar understödjer inom ramen för folkrätten dessa enheter.
- Kommunledningarna stannar kvar för att
 - fullgöra uppgifter som högsta civila totalförsvarsmyndighet på lokal nivå
 - leda den kommunala verksamheten
 - bevaka att gällande folkrättsliga regler följs
 - företräda svenska intressen gentemot angriparen.

24. Human rights watch webbplats. (2017). *Genevekonventionen*.

25. Sveriges riksdags webbplats. (2016). *Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)*.

Referenser

FOI:s webbplats. (2014). *FOI Memo 5089*. Hämtat från <https://www.foi.se/download/18.2bc30cfb157f5e989c3201a/1477565924431/Hotbildsunderlag+i+utvecklingen+av+civilt+f%C3%B6rsvar.pdf> den 18 januari 2018

FOI:s webbplats. (2015). *FOI Memo 5551*. Hämtat från <https://www.foi.se/download/18.2bc30cfb157f5e989c32016/1477565812778/F%C3%B6rsta%20h%C3%A4lpen%20i%20civilt%20f%C3%B6rsvar%20%E2%80%93%20en%20kunskapsmanst%C3%A4llning.pdf> den 12 februari 2018

Human rights watch webbplats. (2017). *Genevekonventionen*. Hämtad från <http://www.humanrights.se/wp-content/uploads/2012/01/Gen%C3%A8ve-konventionen-12-augusti-1949-ang-skydd-for-civila.pdf> den 4 september 2017

Länsstyrelsen Örebros webbplats. (2017). *Totalförsvaret i Halland, Värmland, Västra Götaland, Örebro län och Militärregion Väst Högre regional grundsyn 2017–2020*. Hämtad från <http://www.lansstyrelsen.se/Orebro/Sv/publikationer/2017/Sidor/hogre-regional-grundsyn-2017-2020.aspx> den 17 juli 2017

Myndighetens för samhällsskydd och beredskaps webbplats (2017). *Kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap*. Hämtad från <https://www.msb.se/Upload/Om%20MSB/Civilt%20f%C3%B6rsvar/Rapport%20RU%20Kommuners%20och%20landstings%20beredskap%20f%C3%B6r%20kris%20och%20krig%2020171215.pdf> den 18 januari 2018

Myndighetens för samhällsskydd och beredskaps webbplats. (2016). *Sverige kommer att möta utmaningarna*. Hämtad från https://www.msb.se/Upload/Insats_och_beredskap/160610%20FM2016_13584_3%20Rapport%20MSB%20och%20FM.pdf den 17 juli 2017

Sveriges riksdags webbplats. (2017). *Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)*. Hämtad från http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/totalforsvarets-folkrattsforordning-199012_sfs-1990-12 den 4 september 2017

Notisums webbplats. (2009) *Lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen*. Hämtad från <http://notisum.se/rnp/sls/lag/19821004.htm> den 18 januari 2018

Notisums webbplats. (2010). *Förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet*. Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19940524.htm> den 18 januari 2018

Notisums webbplats. (2016). *Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap*. Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20151052.htm> den 18 januari 2018

Notisums webbplats. (2017). *Lagen om skydd mot olyckor (2003:778)*. Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20030778.htm> den 26 juli 2017

Notisums webbplats. (2016). *Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor*. Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20030778.htm> den 26 juli 2017

Notisums webbplats. (2017). *Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap*. Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20151053.htm> den 18 januari 2018

Notisums webbplats. (2017). *Förordning (1993:243) om undanförsel och förstöring*. Hämtad från <http://www.notisum.se/m/Doc.aspx?url=/rnp/sls/lag/19930243.htm> den 12 februari 2018

Regeringskansliets webbplats. (2015). *Försvarspolitisk inriktning Sveriges försvar 2016–2020*. Hämtat från <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvar/forsvarspolitisk-inriktning-2016-2020/> den 17 juli 2017

Sveriges riksdags webbplats. (2016). *Totalförsvarets folkrättsförordning (1990:12)*. Hämtad från http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/totalforsvarets-folkrattsforordning-199012_sfs-1990-12 den 4 september 2017

Totalförsvarets forskningsinstitutets webbplats. (2014). *Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar*. Hämtad från <https://www.foi.se/download/18.2bc30cfb157f5e989c3201a/1477565924431/Hotbildsunderlag+i+utvecklingen+av+civilt+f%C3%B6rsvar.pdf> den 8 november 2017

Definitioner

Administrativ beredskap

Samlingsbegrepp för författningar som är nödvändiga för att planlägga och reglera omställningen från fred till krig. Den administrativa beredskapen omfattar dessutom myndigheters uppgifter och organisation i krig.

Beredskapsplanering

De förberedelser som statliga myndigheter, kommuner, landsting, företag och enskilda vidtar i fred för att kunna hantera situationer då beredskapen höjs.

Civilt försvar

Den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer genomför inför och vid höjd beredskap i syfte att uppnå målen för det civila försvaret.

Fullmaktslagstiftning

Lagar som endast kan beslutas gälla av regeringen under höjd beredskap. Dessa lagar finns angivna i förordning (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.

Författning

Juridisk samlingsbegrepp för lagar, förordningar, kungörelser och föreskrifter.

Högsta beredskap

Är Sverige i krig råder högsta beredskap och då ska endast arbete för totalförsvaret bedrivas.

Höjd beredskap

Är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Regeringen får besluta om höjd beredskap om Sverige är i krig, krigsfara eller har varit i krig. Beslutet kan avgränsas till ett specifikt geografiskt område eller verksamhet.

Krisberedskap

Förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Militärt försvar

Upprätthålls och utvecklas av Försvarsmakten och ska ytterst kunna möta ett väpnat angrepp.

Psykologiskt försvar

Samhällets förmåga att stå emot diplomatiska, militära och ekonomiska påtryckningar och vilseledande informationskampanjer från främmande makt.

Samhällsstörning

Samlingsnamn för händelser och tillstånd som hotar eller skadar det som ska skyddas i samhället. En samhällsstörning kan vara en olycka, kris eller ett krig.

Samhällsviktig verksamhet

En samhällsviktig verksamhet uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Totalförsvar

Den militära verksamhet (militärt försvar) och civila verksamhet (civilt försvar) som behövs för att förbereda Sverige för krig.

Länsstyrelsen
Örebro län

Framtagen i samverkan med Militärregion Väst.

FÖRSVARSMAKTEN

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro

